

kun uenige om Maaden, og det er maa-
ske ikke saa underligt, naar det drejer sig
om saa mange Penge, som her er Tale om
— 24 Mill. Kr. er jo ikke saadan en Klat-
skilling. Der er mange, som synes, det er
mange Penge, og der er nogle, som undrer
sig over, at dette Ting, som jo har faaet
Betegnelsen det regulerende, overvejende
Ting, vil tage et saadant Lovforslag uden
Udvalgsbehandling. Men det maa jo være
i Betragtning af, at det er saa grundigt
behandlet i det andet høje Ting, at man
finder det unødvendigt at behandle det i
Udvalg her.

Jeg skal heller ikke ved dette Lov-
forslags Behandling i særlig Grad komme
ind paa Principperne, fordi der, saa vidt
jeg skønner, ikke kan fremdrages noget
nyt. I Fjor, da vi forhandlede om et
Lovforslag af lignende Art, blev det jo
hævdet af Ministeren, at det, i Modsætning
til Jordloven af 4. Oktober 1919, skulde
være en Prøve; naar denne Prøve saa var
foregaaet, skulde man undersøge, ad hvilke
Veje man burde fortsætte, om man skulde
vælge den ene eller den anden Vej. Men
nu ved vi jo godt at det, der er foregaaet,
at i alt Fald den højtærede Minister men-
ner, at Prøven endnu har været for kort.
Derfor foreslog Ministeren oprindeligt, at
der i 3 Aar skulde anvendes 12 Mill. Kr.
aarlige til nye Prøver, fordi man ikke havde
faaet Spørgsmaalet tilstrækkelig undersøgt.
Da man nu ikke har kunnet faa Oplysnin-
ger om, hvordan de 24 Mill. Kr., der blev
bevilget i Fjor, har virket, beror det til
Dels paa et frit Skøn, hvordan man mener
Prøven er faldet ud. For mig staar det
saaledes, at det er af allerstørste Betyd-
ning saa snart som muligt at faa konsta-
teret, paa hvilken Maade de mange Millio-
ner, vi giver ud til dette Formaal, gør
mest Nytte og bedst kommer de Folk til
gode, som de er tiltænkt. Derfor hører
jeg til dem, der beklager, at der ikke
allerede nu har kunnet foreligge Oplysnin-
ger, som i nogen Maade kunde godtgøre,
hvilken af de to Love der har virket
bedst for de vordende Husmænd, dem, som
skal gaa ind under de i disse Love givne
Brugsformer og Vilkaar.

Under det tilsvarende Lovforslags Be-
handling i Fjor blev der fra vor Side ud-
talt stærk Frygt for, at en saadan Lov-
givning vilde virke uheldigt, virke paa den
Maade, at en stor Del af de forholdsvist
store Tilskud, man gav til Oprettelsen af
disse Brug, vilde gaa i de forkerte Lom-
mer, som man siger, vilde gaa til Ejen-
domsspekulanterne eller Pengeinstitutio-

nerne. Efter det Kendskab, jeg har til
Forholdene, i alt Fald ovre i Jylland, er
jeg ogsaa tilbøjelig til at mene, at mange
af disse Penge i Virkeligheden er kom-
met Ejendomshandlerne, Ejendomsspeku-
lanterne, til gode — i mange Tilfælde
ogsaa Pengeinstitutionerne —, men de er
ikke i væsentlig Grad, forekommer det
mig, kommet de Husmænd til gode, som
de dog var tiltænkt. Derfor tror jeg, at
den Frygt, vi nærrede i Fjor, var i aller-
højeste Grad begrundet. Man kan for mig
tale saa meget, man vil, om Frihed og
Tvang og stille de to Brugsformer op imod
hinanden; men for mig staar det saaledes,
at hvis man vil tale om Tvang, er de paa-
gældende for saa vidt lige haardt bundet
under begge Love og har for saa vidt lige
stor Frihed, men der er den Væsenforskel,
at de Penge, som Staten bevilger efter den
gamle Husmandslov, egentlig kun kommer
den første Ejer til gode; thi naar han
sælger Ejendommen, er den gaaet op i
Pris, og saa har vi de samme høje Jord-
priser for den Jord. Der er ved Loven af
4. Oktober 1919 den Fordel, at man ikke
faar Jordprisen jobbet i Vejret, der skal
altid svares en Jordrente til Samfundet af
den Jordværdi, som bliver sat til enhver
Tid. Deri synes jeg, der ligger en Væsen-
forskel mellem de to Love.

Det forekommer mig i og for sig
ganske naturligt, at det vil blive saaledes
med Husmandslovens Virkninger, som jeg
her har antydnet. Det er saa lige til, at
naar man giver et Tilskud, som man
gjorde først, paa 6 600 Kr. til Opførelse
af et saadant lille Brug, vil det ganske
naturligt føre til, at der bliver betalt for
høje Jordpriser. Jeg ved meget vel, at
den højtærede Minister i Fjor under Be-
handlingen af det tilsvarende Lovforslag
udtalte, at han var ganske ude af Stand
til at forstaa, at en saadan Lovgivning
kunde virke fordyrende paa Jorden, men
jeg tror, at naar Ministeren har en saa-
dan Opfattelse, beror det paa, at han
ikke er med i det praktiske Arbejde.
Jeg tror, at Ministeren kunde trænge til
at komme til at tage Del i dette, saa
vilde hans Syn paa Sagen ganske sikkert
blive ændret. De, der arbejder i det
praktiske Liv, kan nemlig ikke blive fri
for at se, at Virkningen af den Lovgiv-
ning, som har virket i de sidste to Aar,
er en saadan. Nu foreslaar man, som
jeg allerede har sagt, et nyt Forsøg. Jeg
skal indrømme, at Faren er ikke saa stor,
hvis man — det kan man ikke se af
Lovforslaget — vil gaa bort fra at